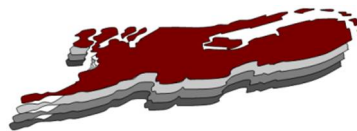

Archeologisch bureauonderzoek

**Oude Rijksweg 261,
Rouveen gemeente
Staphorst (OV).**

oktober 2019

Versie 1.1 (concept)

In opdracht van:
BJZ.nu

Colofon

Laagland Archeologie Rapport 353

Archeologisch bureauonderzoek Oude Rijksweg 261 te Rouveen, gemeente Staphorst (OV)

Auteur: J. de Gruil

In opdracht van: BJZ.nu

Foto's en tekeningen: Laagland Archeologie

Status rapport: concept

Controle: E.W. Brouwer

Autorisatie: E.W. Brouwer

ISSN 2468-4759

Laagland Archeologie BV
Virulyweg 21F
7602 RG Almelo

E-mail: info@laaglandarcheologie.nl
KvK-Nummer: 60294418

© Laagland Archeologie BV, Almelo, oktober 2019

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers. Laagland Archeologie BV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Samenvatting

Laagland Archeologie heeft in oktober 2019 een Archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd aan de Oude Rijksweg 261 te Rouveen. Het onderzoek vond plaats in verband met de ruimtelijke procedure rondom de geplande verbouw en nieuwbouw op deze locatie.

Het bureauonderzoek had tot doel een archeologisch verwachtingsmodel op te stellen. Centraal staat daarbij de vraag of en zo ja welke archeologische resten (complextype, datering, diepteligging en gaafheid) in het plangebied kunnen worden verwacht. Hiertoe zijn landschappelijke, archeologische en historische bronnen geraadpleegd.

De huidige monumentale boerderij uit 1870 blijft bestaan. Achter de huidige boerderij wordt een nieuwe woning gebouwd. Op oude kaarten vanaf 1832 is op de plek van de huidige boerderij bebouwing aangegeven en mogelijk zijn hieronder resten van voorgangers vanaf circa 1641 aanwezig. Hier zal echter geen bodemverstoring plaatsvinden. Op de locatie van de uitbouw van de huidige boerderij en in mindere mate op de locatie van de nieuwe woning kunnen resten van erfinrichting van de huidige boerderij en voorgangers daarvan worden verwacht. Het gaat daarbij met name om perceelgreppeltjes en mogelijk ook afvalkuilen, waterputten en beerputten. Resten uit de periode voor circa 1641 worden niet verwacht.

We adviseren geen vervolgonderzoek: dergelijke resten zijn alleen door middel van gravend onderzoek op te sporen. Vanuit wetenschappelijk – archeologisch standpunt zijn resten van erfinrichting uit de Nieuwe Tijd weinig interessant. Wel adviseren we dat vrijwilligers van de SWARS gelegenheid krijgen tot het doen van waarnemingen tijdens de werkzaamheden.

De implementatie van dit advies is in handen van de bevoegde overheid, de gemeente Staphorst. De gemeente wordt hierin vertegenwoordigd door haar deskundige, mevrouw M. Nieuwenhuis (Het Oversticht).

Mochten tijdens de werkzaamheden onverhoopt toch relevante archeologische resten worden aangetroffen, of resten waarvan redelijkerwijze kan worden vermoed dat het om archeologische resten gaat, dan geldt op grond van de Erfgoedwet (art. 5.4) een meldingsplicht. Dit kan bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE, www.cultureelerfgoed.nl).

Samenvatting	5
1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding onderzoek	7
1.2 Afbakening plan- en onderzoeksgebied	7
1.3 Administratieve gegevens	9
1.4 Huidige situatie en toekomstig gebruik	10
1.5 Geplande verstoring	12
1.6 Gemeentelijk beleid	12
1.7 Onderzoeksdoel	12
2 Inventarisatie	13
2.1 Inleiding	13
2.2 Landschappelijke ontwikkeling	13
2.3 Archeologie	16
2.3.1 Bekende archeologische waarden	16
2.3.2 Gemeentelijke verwachtingskaart	16
2.3.3 Eerder archeologisch onderzoek	16
2.4 Historie	18
3 Conclusie en verwachtingsmodel	22
3.1 Conclusie	22
3.2 Verwachtingsmodel	22
4 Selectieadvies	24
Literatuur	25
BIJLAGE 1 AMZ-cyclus	26
BIJLAGE 2 Archeologische perioden	27
BIJLAGE 3 Landschappelijke eenhedenkaart	28
BIJLAGE 4 Actueel Hoogtebestand Nederland	29
BIJLAGE 5 archeologische verwachtingskaart	30
BIJLAGE 6 Bodemkaart	31
BIJLAGE 7 Waarnemingen, AMK-terreinen en onderzoeksmeldingen	32

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

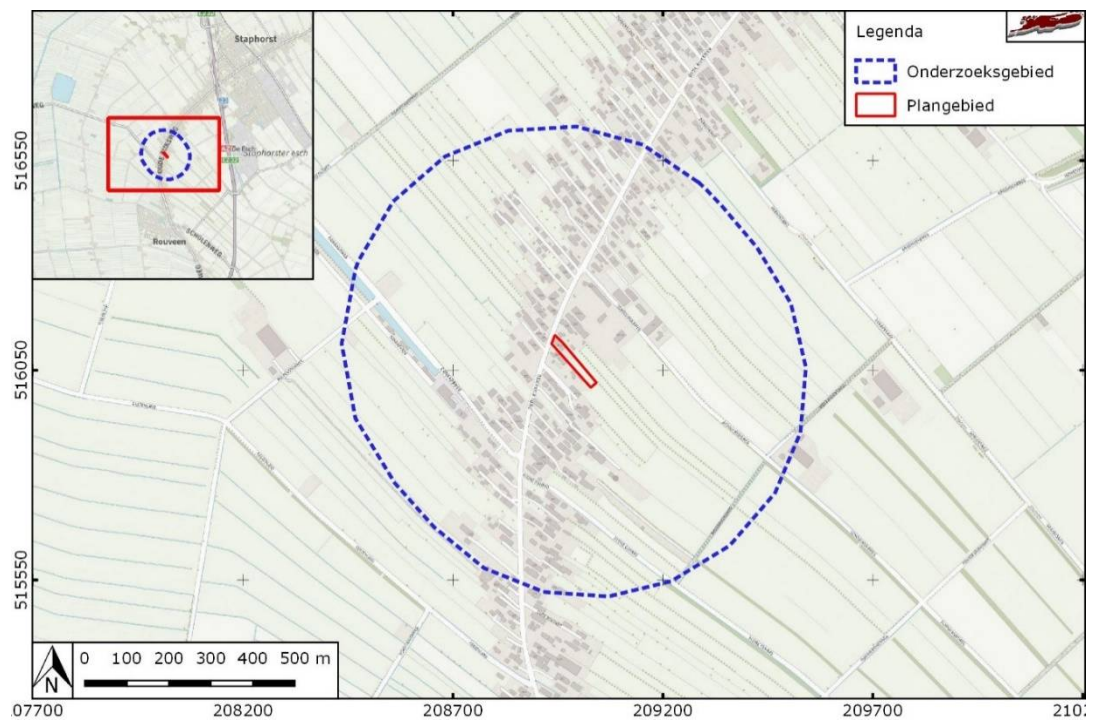
1.1 AANLEIDING ONDERZOEK

De aanleiding voor het onderzoek vormt de geplande bouw van een nieuwe woning en verbouw van de huidige woning aan de Oude Rijksweg 261 te Rouveen, gemeente Staphorst (OV). Hiertoe is een bestemmingsplanwijziging vereist. De gemeente Staphorst heeft een eigen archeologiebeleid. Op basis van het bestemmingsplan dient archeologisch onderzoek uitgevoerd te worden om aan te tonen dat eventueel aanwezige archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad door de geplande bouwactiviteiten. De opdrachtgever beoogt met het onderzoek de gemeentelijke paraaf te krijgen voor het onderdeel archeologie. Aanvullende wensen zijn niet kenbaar gemaakt.

1.2 AFBAKENING PLAN- EN ONDERZOEKSGBIED

Het plangebied betreft de Oude Rijksweg 261 in Rouveen, gemeente Staphorst (OV), zie onderstaande afbeelding. Het plangebied heeft een omvang van 2800 m². Voor een beter begrip van de bodemkundige omstandigheden en de archeologie van de planlocatie is een groter gebied bestudeerd. Een zone van 500 m rondom het plangebied wordt voldoende geacht om de archeologische potentie van het plangebied in kaart te brengen. Deze zone wordt aangeduid als 'onderzoeksgebied'.

Archeologisch bureauonderzoek Oude Rijksweg 261 te Rouveen, gemeente Staphorst,
Overijssel

Afbeelding 1. Ligging van het plan- en onderzoeksgebied.

1.3 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	
Provincie	Overijssel
Gemeente	Staphorst
Plaats	Rouveen
Beheerder/eigenaar grond	Fam. J. Bloemert
Toponiem	Oude Rijksweg 261/261a
Kadastrale perceelnummer(s) ¹	SHT02 - AP - 1493
Laagland Archeologie projectnummer	ROOU194
Datum conceptraportage	21-10-2019
Datum definitief rapport	
XY-centrumcoördinaat	208988/516068
Oppervlakte/lengte Plangebied	2800m ²
Datering	Nieuwe Tijd
Complextype	Niet-opgehoogde nederzetting zonder stedelijk karakter
Onderzoeksmeldingsnr	4742115100
AMK-terrein	n.v.t
Vondstmeldingsnr.	n.v.t.
Type onderzoek	Archeologisch bureauonderzoek
Opdrachtgever	BJZ.nu
Goedkeuring bevoegde overheid	
Bevoegde overheid	Gemeente Staphorst
Adviseur namens bevoegde overheid	Mevr. M. Nieuwenhuis
Beheer documentatie	E-depot voor de Nederlandse archeologie Archief Laagland archeologie BV
Uitvoerder	Laagland Archeologie BV Virulyweg 21F 7602 RG Almelo 06 51 95 35 53
Projectleider/opsteller onderzoek	Erwin Brouwer erwin.brouwer@laaglandarcheologie.nl

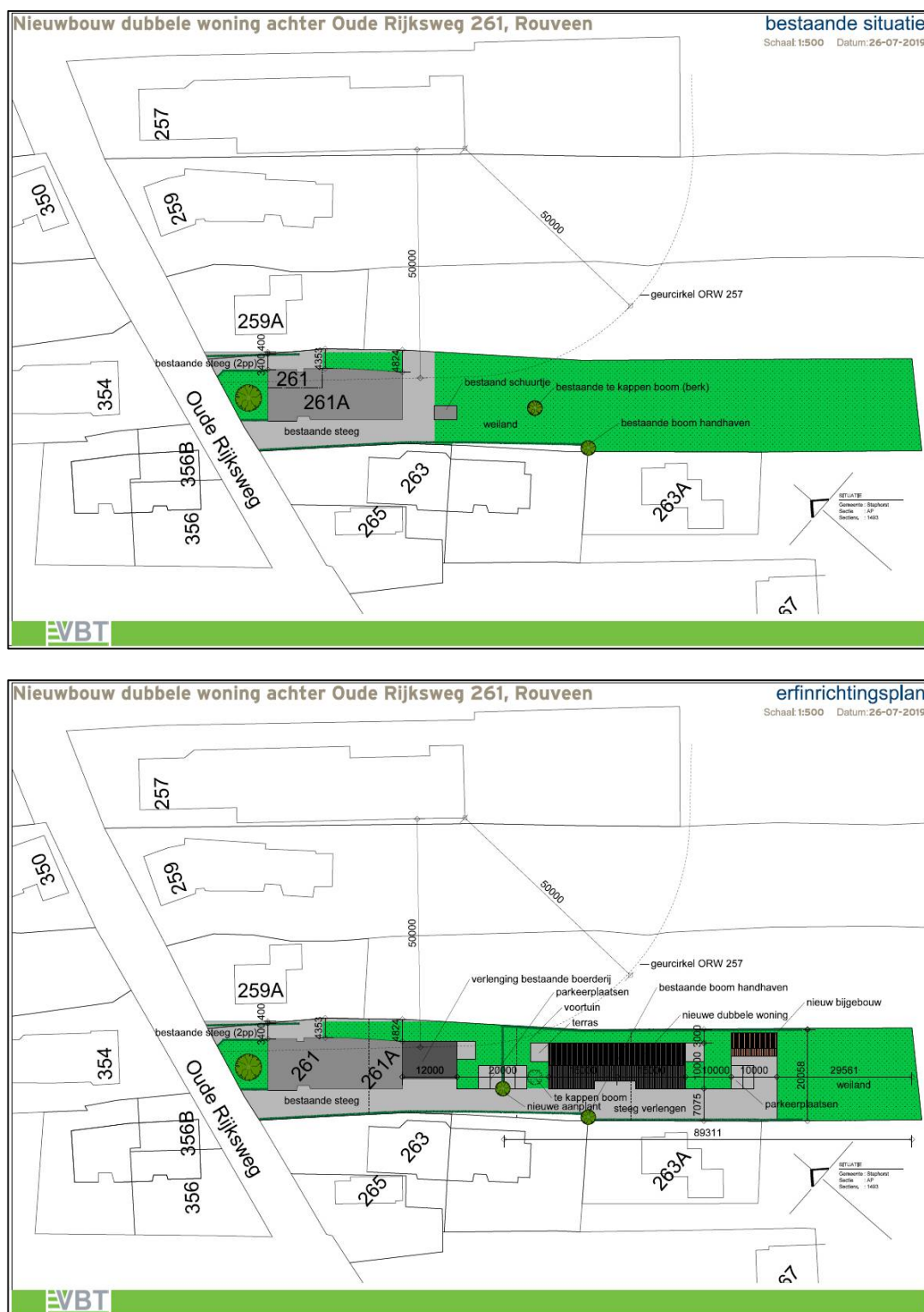
Tabel 1. Objectgegevens.

¹ www.kadastralekaart.com, geraadpleegd op 9-10-2019.

1.4 HUIDIGE SITUATIE EN TOEKOMSTIG GEBRUIK

Het plangebied is momenteel bebouwd met aan de achterzijde grasland. Op het perceel bevindt zich een boerderij. In de huidige situatie is de boerderij gesplitst in twee wooneenheden (261 en 261a). De eigenaar is voornemens aan de achterzijde een dubbele woning te bouwen, en de bestaande boerderij te verbouwen. De huidige en de gewenste nieuwe situatie zijn in de afbeeldingen op de volgende pagina weergegeven (afbeelding 2).

Archeologisch bureauonderzoek Oude Rijksweg 261 te Rouveen, gemeente Staphorst, Overijssel

Afbeelding 2. Huidige situatie (boven) en nieuwe situatie (onder).

1.5 GEPLANDE VERSTORING

De ingrepen vinden plaats binnen het plangebied. In dit stadium is de exacte invulling van de plannen nog niet bekend. De milieutechnische condities, huidige en eventuele nieuwe waterpeil en of en zo ja wie de toekomstige gebruiker(s) wordt/worden zijn in dit stadium evenmin (volledig) bekend.

1.6 GEMEENTELIJK BELEID

In het bestemmingsplan De Streek, Veegplan ligt het plangebied in een zone met een dubbelbestemming Waarde – Archeologie 3. Dit houdt in dat archeologisch onderzoek is vereist bij bodemingrepen groter dan 100 m² en dieper dan 50 cm - mv.² De omvang van de geplande verstoringen overschrijdt de vrijstellingsgrenzen zoals die in het vigerende gemeentelijk archeologiebeleid zijn aangegeven. Op de gemeentelijke beleidskaart ligt het noordwesten van het plangebied in een zone met een hoge archeologische verwachting. Het zuidwestelijke deel ligt in een zone met een lage archeologische verwachting.

1.7 ONDERZOEKSDOEL

Het uitgevoerde onderzoek behoort tot de eerste fasen in het huidige archeologische onderzoeksproces (zie bijlage 1). De initiatiefnemer beoogt met het hier uitgevoerde onderzoek te voldoen aan de gemeentelijke regelgeving omtrent archeologisch onderzoek. Het bureauonderzoek heeft tot doel een archeologisch verwachtingsmodel op te stellen aan de hand van bestaande bronnen, en te bepalen of en zo ja welke delen van het plangebied in aanmerking komen voor vervolgonderzoek.

² Bestemmingsplan 'Veegplan De Streek', artikel 25.

HOOFDSTUK 2 INVENTARISATIE

2.1 INLEIDING

In dit hoofdstuk worden de relevante landschappelijke ontwikkeling en huidige bodemkundige situatie beschreven. Tevens wordt ingegaan op de bekende archeologische waarden in de omgeving van het plangebied en de historische situatie. Voor wat betreft de in de tekst genoemde archeologische perioden wordt verwezen naar bijlage 2.

2.2 LANDSCHAPPELIJKE ONTWIKKELING

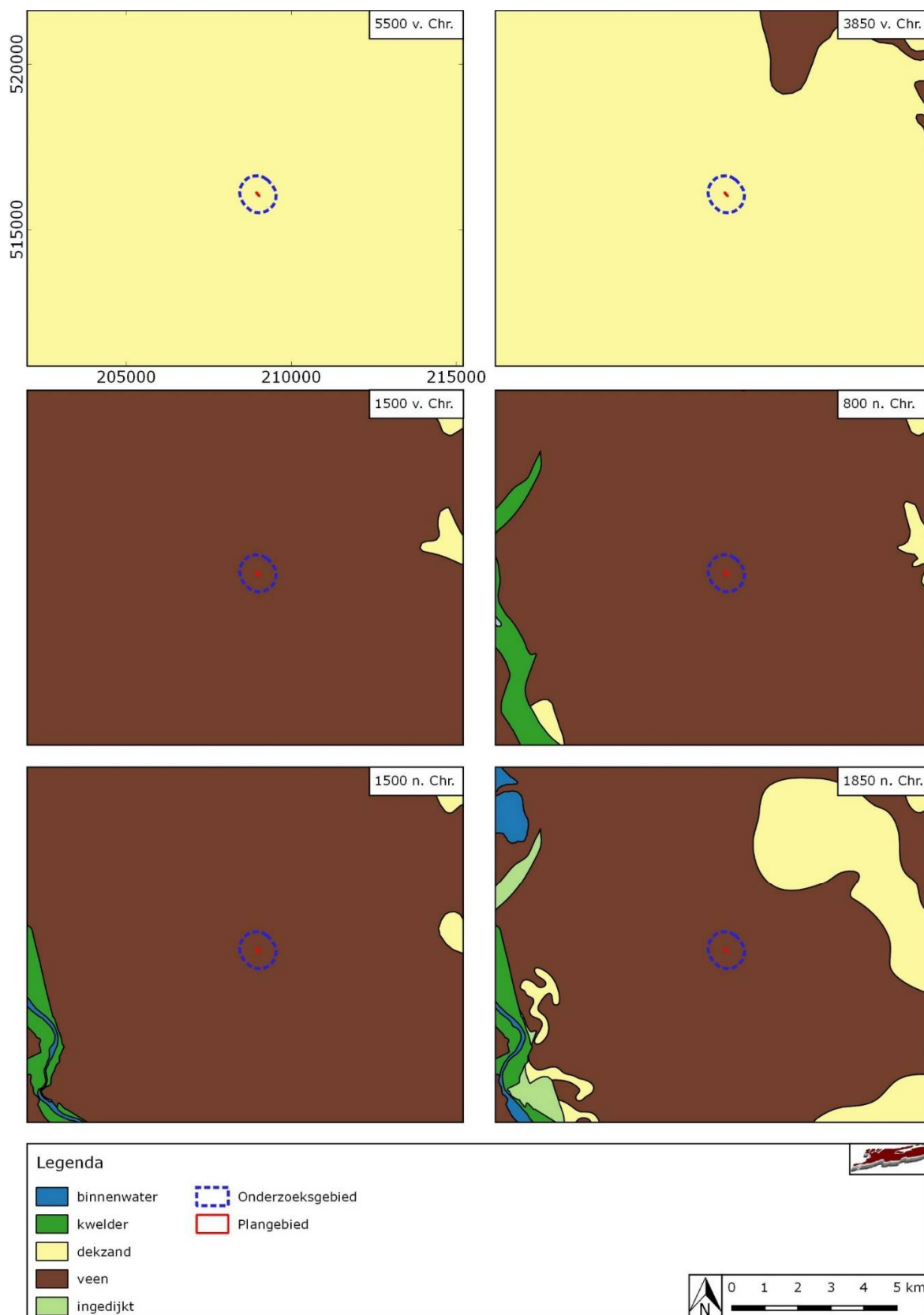
In de laatste fasen van de laatste ijstijd (Weichselien, 116.000 – 11.500 voor heden) werd, net als elders in grote delen van Nederland, een dik pakket zand afgezet door de wind. Dit dekzand behoort geologisch tot de Formatie van Bortel, Laagpakket van Wierden. Uit paleogeografische kaarten blijkt dat het onderzoeksgebied tussen 3850 en 2750 voor Chr. met veen bedekt raakte. Het veenpakket kon zich tot ver in de nieuwe tijd handhaven. Op de paleografische kaart van 1850 na Chr. ligt het plangebied nog volledig in een zone met veen. Op de archeolandschappelijke eenhedenkaart van de gemeente Staphorst (bijlage 3) ligt het plangebied in een dekzandvlakte, vervlakt door veen.

Het plangebied ligt middenin het bewoningslint. Het noordwestelijke deel ligt op een hoogte van ongeveer 1,0 m +NAP. In zuidoostelijke richting loopt dit af tot ongeveer 0,30 m -NAP. Bodemkundig gezien ligt het plangebied in een laarpodzolgrond (cHn21). Laarpodzolgronden zijn veldpodzolgronden waarop een dun eerddek is ontstaan. Het eerddek op het Pleistocene zand is vermoedelijk ontstaan door een gebrekkige afbraak van plantmateriaal als gevolg van een relatief hoge grondwaterstand.

Volgende pagina:

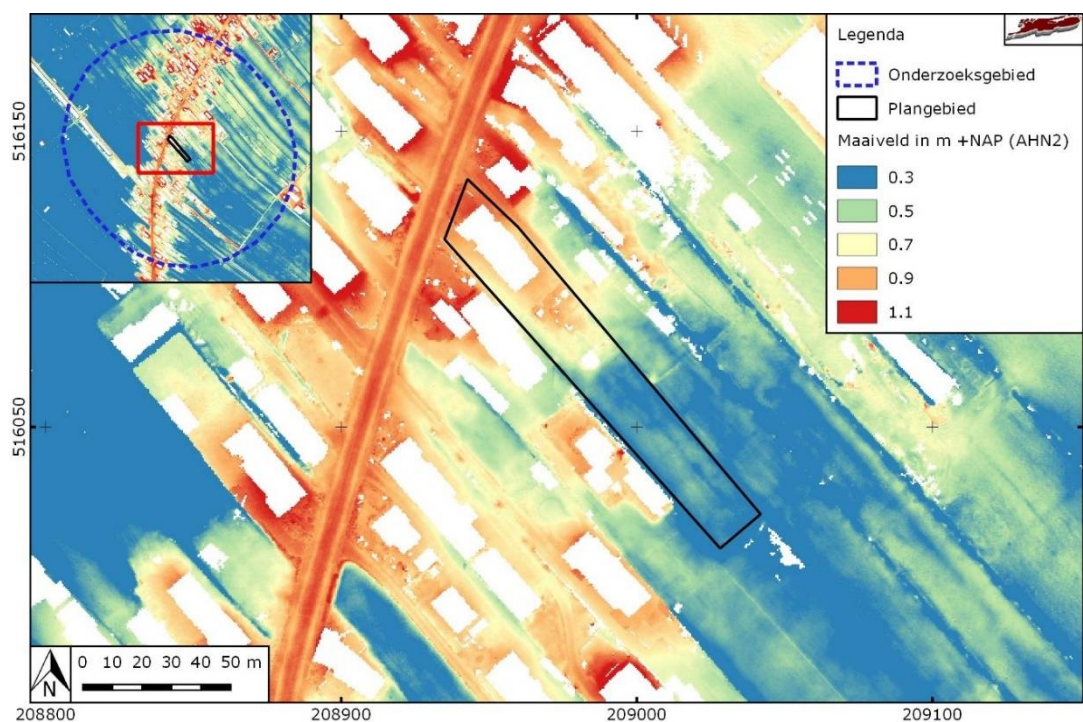
Afbeelding 3. Paleogeografische ontwikkeling.

Archeologisch bureauonderzoek Oude Rijksweg 261 te Rouveen, gemeente Staphorst,
Overijssel

In DINO-loket zijn enkele boringen bekend in de nabijheid van het plangebied. Bij een boring ongeveer 150 m ten zuidoosten van het plangebied is er sprake van een 40 cm dikke A-horizont, gevolgd door een 30 cm dikke B-horizont. De top van de C-horizont is aangetroffen op 0,25 m -NAP.³ Op 125 m in dezelfde richting toont een boring een vergelijkbaar beeld: een 40 cm dikke A-horizont gevolgd door een B-horizont van circa 35 cm dik. De top van de C-horizont is aangetroffen op 0,44 m -NAP.⁴ Een boring circa 75 m oostelijk geeft een verstoord beeld: de bovenste 60 cm is een gemengd pakket, hieronder is de C-horizont aangetroffen op 0,10 m -NAP.⁵

Op het AHN (Actueel Hoogtebestand Nederland, zie bijlage 4) ligt het plangebied (de gehele lintvormige kern van Rouveen) wat hoger dan de omgeving. Op basis van de hoogtekaart kan worden aangenomen dat het bewoningslint een gebogen dekzandrug in het landschap volgt, hoewel de meeste hoger gelegen percelen zijn opgehoogd. Er zijn ook veel percelen afgegraven (zie de archeolandschappelijke eenhedenkaart in bijlage 3).

Afbeelding 4. Detailopname van het plangebied op het AHN.

³ BHR000000032048, coördinaten 209078/515871.

⁴ BHR0000000265367, coördinaten 209100/515945.

⁵ BHR0000000323897, coördinaten 209115/516022.

2.3 ARCHEOLOGIE

2.3.1 BEKENDE ARCHEOLOGISCHE WAARDEN

Bijlage 7 toont de locaties van de bekende archeologische waarden en de uitgevoerde archeologische onderzoeken in de omgeving van het plangebied. In het plan- en onderzoeksgebied zijn geen bekende waarden geregistreerd. Circa 1,5 km ten zuidwesten van het plangebied ligt een terrein van zeer hoge archeologische waarde (AMK-nummer 1367, wettelijk beschermd). Dit betreft een kerkheuvel uit de periode 1400-1641 n. Chr.⁶ Ruim 2,5 km ten noorden van het plangebied bevindt zich eveneens een terrein van zeer hoge archeologische waarde (AMK-nummer 1365, wettelijk beschermd). Ook dit terrein betreft een kerkheuvel, ditmaal uit de periode 1436 – 1752 n. Chr. De kerken (met kerkhof) behoren bij de voorgangers van het huidige bewoningslint Staphorst-Rouveen.

2.3.2 GEMEENTELIJKE VERWACHTINGSKAART

Op de gemeentelijke verwachtingskaart (bijlage 5) ligt het plangebied binnen twee afzonderlijke zones. In het noordwesten bevindt ruim de helft van het plangebied zich binnen een zone met een hoge verwachting voor Middeleeuwen en Nieuwe tijd. In het zuidoosten bevindt zich iets minder dan de helft van het plangebied in een zone met een lage verwachting.

2.3.3 EERDER ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK

In de omgeving van het plangebied hebben eerder archeologische onderzoeken plaatsgevonden. De onderzochte locaties zijn afgebeeld in bijlage 7.

Het plangebied ligt grotendeels binnen een onderzoeksgebied waarbinnen een bureauonderzoek heeft plaatsgevonden.⁷ De rapportage van dit uitgevoerde onderzoek is echter niet toegankelijk in Archis. Tevens is het onderzoek niet gedeponereerd in het e-depot DANS EASY, waardoor de resultaten van dit onderzoek niet inzichtelijk zijn.

Ongeveer 275 m ten zuiden van het plangebied is een bureau- en booronderzoek uitgevoerd.⁸ Uit het onderzoek blijkt dat het plangebied in een vlakte ligt waarin zich in het Neolithicum een veenmoeras ontwikkelde. Uit het veldonderzoek, waarbij zes boringen zijn gezet, blijkt dat op delen van het terrein nog bodemrestanten aanwezig zijn. Hieronder kunnen nog archeologische grondsporen bewaard zijn gebleven. De enige niet (sub)moderne vondst betreft een kleine scherf geglaazuurd roodbakkerd aardewerk uit de Nieuwe tijd. Andere aanwijzingen dat het terrein in die periode, of daarvoor, is bewoond zijn niet aangetroffen. Geadviseerd is om geen nader

⁶ Monumentnummer 45986.

⁷ OM 2173062100, 24990 (Archis2).

⁸ OM 2358220100, 50602 (Archis2).

archeologisch onderzoek te ondernemen.⁹

Ongeveer 600 meter ten westen van het plangebied is een bureau- en booronderzoek uitgevoerd.¹⁰ Uit het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied in een laaggelegen dekzandvlakte in het veenontginningsgebied ligt, waar resten aangetroffen kunnen worden uit de periode Paleolithicum – Mesolithicum en Late Middeleeuwen – Nieuwe tijd. Uit het booronderzoek blijkt dat het bodemprofiel van noordwest naar zuidoost geïnterpreteerd kan worden als (oorspronkelijke) veldpodzolgronden die overgaan in moerige podzolgronden met een veenkoloniaal dek. Het veenkoloniale dek bestaat uit veengronden die na ontginning gemengd zijn met zand, zodat de bewerkbaarheid werd verbeterd. Bij dit mengproces is de onderliggende podzolbodem verstoord. Geadviseerd is om alleen ter hoogte van de intacte boringen (in het noordwesten) graafwerkzaamheden te ontzien, en indien behoud niet mogelijk is, om ter plaatste van de intacte bodem een vervolgonderzoek uit te voeren.¹¹

⁹ Bongers 2012.

¹⁰ OM 2325131100, 46198 (Archis2).

¹¹ Spoelstra 2011.

2.4 HISTORIE

De boerderij stamt uit 1870 en is aangemerkt als rijksmonument (Afbeelding 5). In het monumentenregister is het pand omschreven als 'gave boerderij van het Staphorstse type'.¹² De boerderij staat niet in de lijst van gemeentelijke monumenten in de gemeente Staphorst (peildatum maart 2015).

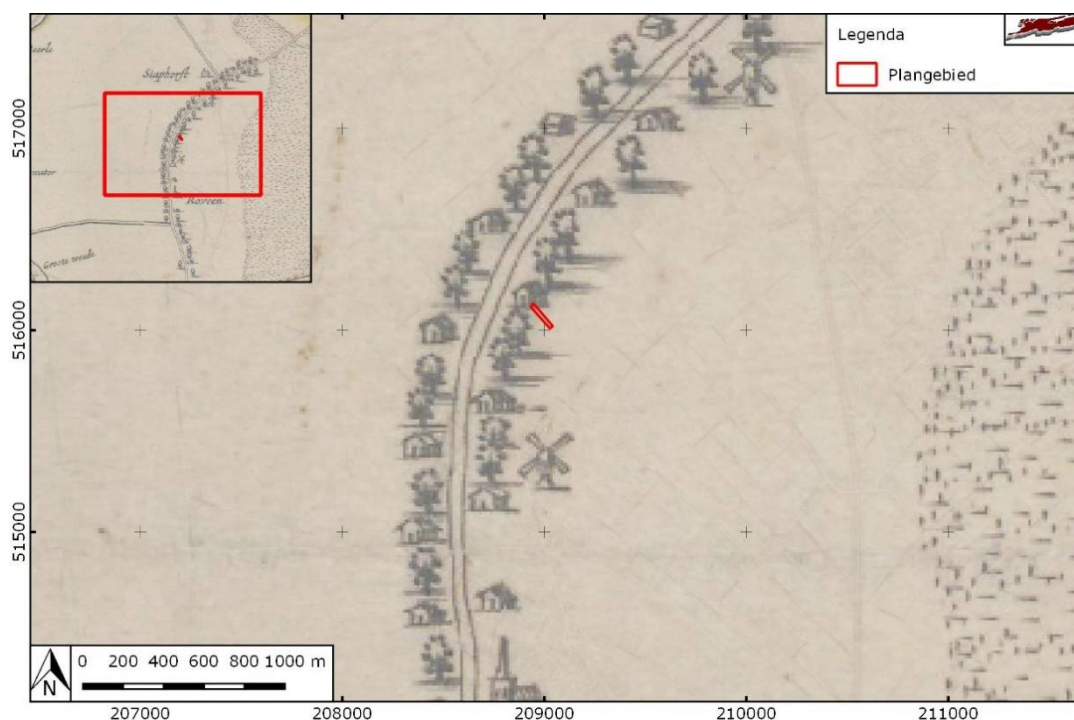
Afbeelding 5. Een foto van de betreffende boerderij, bron: www.rijksmonumenten.nl, geraadpleegd op 9-10-2019.

De bewoningskern van Rouveen/Staphorst heeft zich in de afgelopen eeuwen een aantal malen verplaatst. Deze verplaatsingen hingen samen met de voortschrijdende veenontginningen in zuidoostelijke richting. De bewoning van Rouveen begon in de Late Middeleeuwen bij het Zwartewaterklooster, ten westen van het huidige Rouveen. De oudst bekende vermelding van Rouveen dateert uit 1282. De tweede kerk werd rond 1282 een stuk oostelijker gebouwd ter hoogte van de kruising van de huidige Turfsloot en de Scholenland (nabij de eendenkooi) gebouwd. De tweede bewoningsfase van Rouveen vond plaats op een oude leidijk (Hooijdijk – Huisdijk). De derde bewoningsfase vond weer wat verder naar het oosten plaats en ontstond tussen circa 1300 en 1400 met de bouw van een derde kerk en nederzetting aan het Olde Pad. De vierde en laatste verplaatsing van het dorp gaf het dorp zijn huidige ligging. De huidige kerk aan de Oude Rijksweg is het oudste nog bestaande kerkgebouw in de gemeente. De kerk stamt uit 1641 en geeft een indicatie van de datering van de huidige dorpskern. Deze kerk bevindt zich ruim anderhalve kilometer ten zuiden van het plangebied. Exacte jaartallen wanneer een bepaalde kern gebouwd werd, en de oude kern werd verlaten, zijn er niet. Globaal is dan ook het zwaartepunt van de bewoning aangegeven van bepaalde jaartallen/perioden.¹³

¹² Monumentnummer 34383.

¹³ Boshoven et al. 2011, 37.

Op een historische kaart uit 1648 is reeds bebouwing aangegeven ter hoogte van het plangebied (Afbeelding 6), waarbij moet worden opgemerkt dat de ligging bij benadering is, een exacte georeferentie is niet goed mogelijk en dat bebouwing op deze kaart sterk indicatief is. Op deze kaart blijkt dat al een deel van het veen is ontgonnen, en dat ten westen van Rouveen destijds nog wel een groot veengebied aanwezig was.

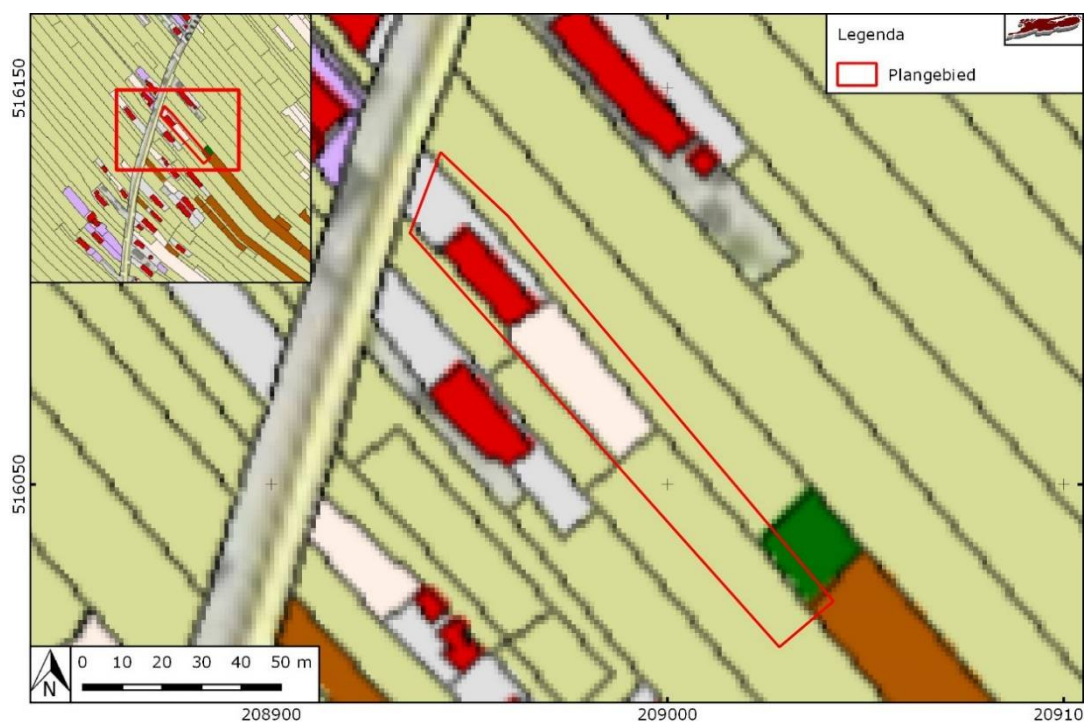
Afbeelding 6. Weergave van het plangebied (globale ligging) op de kaart van Nico ten Have uit 1648. Bron: geoportaaloverijssel.nl.

Op de kadastrale kaart (circa 1832)¹⁴ is het plangebied deels bebouwd met erf, met daar achter bouw- en weiland (zie onderstaande afbeelding). Het terrein is op de OAT (Oorspronkelijke Aanwijzende Tafel) aangeduid als huis met erf, bewoond door Hendrik Lambert, landbouwer van beroep. De toenmalige bebouwing bevindt zich min of meer op dezelfde locatie als de huidige boerderij. In het algemeen bevinden de oorspronkelijk oudste boerderijen zich dicht langs de doorgaande weg. Bij vererving werden percelen wel gesplitst. De oudste zoon kreeg de ouderlijke boerderij en jongere zonen bouwden een nieuwe boerderij erachter. Op deze wijze ontstond het voor Rouveen en Staphorst (maar ook voor veenontginningen elders in dit deel van Nederland) het zo kenmerkende langgerekte, smalle slagenlandschap.

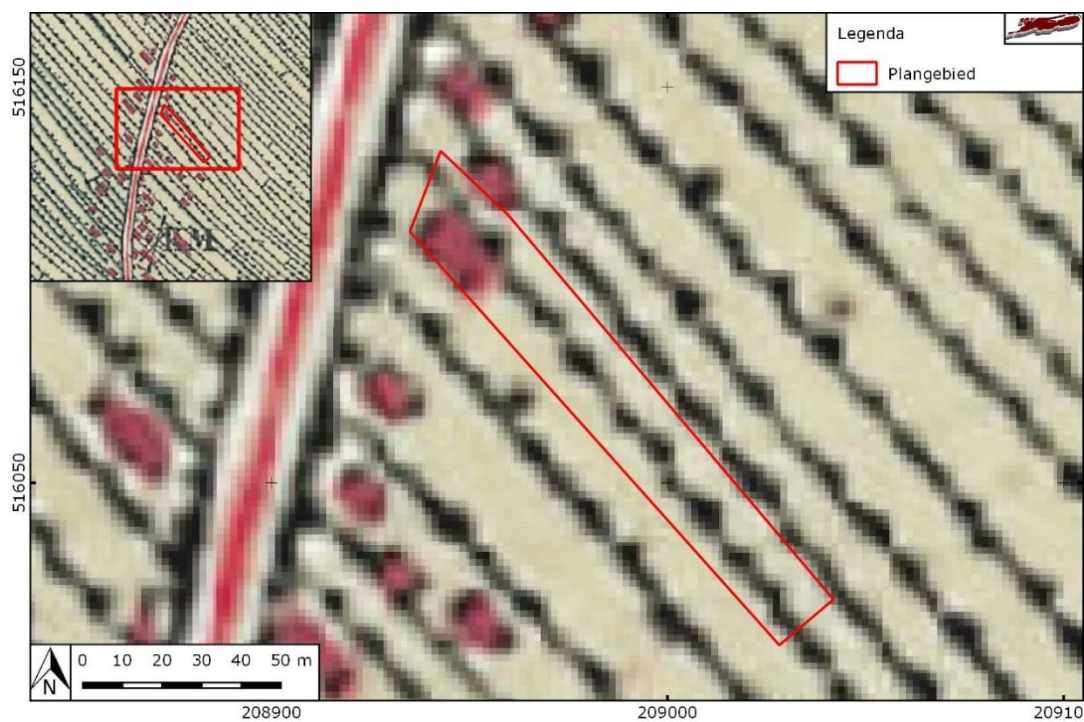
De Oude Rijksweg werd in 1832 nog aangeduid als 'Statenleidend'. Deze benaming hangt samen met de ontginningsgeschiedenis: bij de ontginning van dit veengebied werden vanaf een ontginningsbasis sloten gegraven, haaks op deze ontginningsbasis. Dit bevorderde de afwatering, waardoor het veen droger werd. Aan het einde van het ontgonnen blok werd collectief een leidend aangelegd, waarmee werd voorkomen dat het water uit het hoger gelegen, nog onontgonnen veen in het ontgonnen deel zou wegvloeien. Wanneer de ontginning de leidend was genaderd, werd verderop in het veen een nieuwe leidend aangelegd. De oude werd doorgraven of werd in gebruik genomen als nieuwe ontginningsas. Het huidige

¹⁴ bron: hispis.nl

Staphorst/Rouveen ligt op een voormalige leidijk. Op deze wijze heeft Staphorst zich
tenminste drie keer verplaatst.

Afbeelding 7. Uitsnede uit de eerste kadastrale kaart, circa 1832. De locatie van het plangebied is rood omlijnd. wit: bouwland, lichtgroen: weideland, donkergroen: bos/opgaand hout, lichtpaars: tuin; rood met grijs: bebouwing met erf. Bron: hisgis.nl.

Afbeelding 8. Uitsnede uit de topografische kaart van 1900. Bron: topotijdreis.nl, geraadpleegd op 9-10-2019. De gebouwen en percelen laten zich moeilijk georefereren, maar het is hoogstwaarschijnlijk dat het gebouw linksboven binnen het plangebied de betreffende boerderij is.

HOOFDSTUK 3 CONCLUSIE EN VERWACHTINGSMODEL

3.1 CONCLUSIE

Tussen 3850 en 2750 voor Chr. raakte het gehele gebied begroeid met veen dat vanaf de Nieuwe Tijd geleidelijk werd ontgonnen. Het oorspronkelijke veenpakket is nu vrijwel verdwenen. Vergraven restanten in de vorm van een moerige laag of een eerddek kunnen nog resteren.

Het plangebied ligt in de oude kern van Rouveen. Het bewoningslint ligt vermoedelijk op een langgerekte zandrug, die later waarschijnlijk nog deels is opgehoogd tot leidijk. Bij booronderzoek in de omgeving van het plangebied is soms een min of meer intact podzolprofiel aangetroffen in het dekzand.

Vanaf ongeveer 1641 of iets eerder raakte het huidige bewoningslint meer en meer bebouwd. Op een kaart uit 1648 is rondom het plangebied al bebouwing aangegeven, waarmee kan worden aangenomen dat het plangebied zich binnen het oudste deel van het dorp ligt. De huidige boerderij is in 1870 gebouwd. Dit is een rijksmonument (en wordt dus niet gesloopt). Min of meer op dezelfde locatie stond in 1832 reeds een boerderij en waarschijnlijk was dit deel van het plangebied al ruim voor 1832 bebouwd. Er zijn geen aanwijzingen dat op enig moment andere boerderijen achter het huidige gebouw hebben gestaan. Rond 1832 was de locatie van de uitbouw en de nieuwbouw in gebruik als bouwland. Daarna is het op oude kaarten aldoor in gebruik geweest als grasland.

3.2 VERWACHTINGSMODEL

In het plangebied kunnen resten uit de periode Laat-Paleolithicum tot in het Laat-Neolithicum worden verwacht (extractiekamp/nederzettingscomplex). In deze periode was het plangebied nog niet met veen bedekt en vormde het een relatief hooggelegen, voldoende ontwaterd gebied. Resten kunnen bestaan uit kleine kampementen uit de periode Laat-Paleolithicum – Vroeg-Neolithicum en nederzettingen uit het Vroeg- en Midden-Neolithicum. Tot op heden zijn in de omgeving echter geen resten uit deze perioden gevonden. Ondanks dat in het plangebied mogelijk sprake is van een redelijk intacte Pleistocene ondergrond, wordt de kans op het aantreffen van resten uit deze periode daarom als laag beschouwd.

Eventuele nederzettingen uit de steentijd hebben een omvang van 50 – 200 m² (kleine variant) of 200 – 1000 m² (middelgrote variant). Deze resten liggen in de top van de natuurlijke ondergrond, mogelijk dicht onder het maaiveld onder een bouwvoor of eventueel moerig pakket. De natuurlijke bodem wordt hier gevormd door dekzand waarin zich mogelijk een podzol heeft ontwikkeld. Eventuele resten

bestaan uit vuursteenstrooiingen (Neolithicum). Vanaf het Neolithicum kan daarnaast (gefragmenteerd) aardewerk worden verwacht, evenals houtskool, verbrande huttenleem en natuursteen.

In de periode Laat-Neolithicum – Late Middeleeuwen was het plangebied bedekt met veen, resten uit deze periode worden daarom niet verwacht.

In het begin van de Nieuwe tijd werd het plangebied bewoond ter ontginning van het veen. Resten uit de Nieuwe tijd worden daarom verwacht. Dit betreft resten van bebouwing uit de vierde bewoningsfase van Rouveen toen het dorp naar de huidige locatie werd verplaatst. De huidige monumentale boerderij is gebouwd in 1870 en uit de eerste kadastrale kaart (uit 1832) blijkt dat de huidige boerderij een voorganger had die vrijwel op dezelfde plaats was gebouwd. In hoeverre het plangebied tussen circa 1641 en 1832 bebouwd was, is niet bekend. Wel is het aannemelijk dat eventuele voorgangers ook op de huidige bebouwde locatie waren gevestigd. Aangezien er op oude kaarten geen sprake is van bebouwing achter de huidige boerderij, worden geen huisplattegronden in het nu nog onbebouwde deel van het plangebied verwacht. Wel kunnen hier resten van erfinrichting worden verwacht. Het gaat daarbij om afvalkuilen waterputten, beerputten en verkavelingslootjes. Mogelijk kan ook bouwafval van eerdere bebouwing worden aangetroffen.

PERIODE	COMPLEXTYPE	DIEPTELIGGING	KENMERKEN
Nieuwe Tijd	Nederzetting	Circa 20-80 cm -mv	resten van bebouwing (uitbraaksleuven, funderingen) greppels, kuilen, water- en beerputten, verkavelingsloten
Late Middeleeuwen tot Laat-Neolithicum	Geen verwachting		
Vroeg-Neolithicum tot Midden-Neolithicum	Nederzetting	Circa 40-80 cm -mv	(paal)kuilen, sporen van erfinrichting, aardewerk, bewerkt steen, verbrande leem e.d..
Vroeg-Neolithicum - tot Laat-Paleolithicum	Extractiekamp	Circa 40-80 cm -mv	vuursteen- en houtskoolconcentraties, ondiepe haardkuilen

Tabel 2. Gespecificeerde archeologische verwachting. Rood: hoge verwachting; geel: lage verwachting; wit: geen verwachting.

HOOFDSTUK 4 SELECTIEADVIES

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek is de kans groot dat het plangebied archeologische sporen van erfinrichting bevat. Mogelijk dateren deze sporen al uit de tweede helft van de 17^e eeuw, maar het plangebied was met zekerheid bebouwd rond 1832. Dergelijke sporen van erfinrichting zijn alleen door middel van gravend onderzoek op te sporen. Vanuit een archeologisch – wetenschappelijk standpunt zijn deze resten niet zeldzaam en weinig behoudenswaardig. Om deze reden adviseren we geen vervolgonderzoek uit te voeren en het plangebied vrij te geven. Wel adviseren we dat leden van de Stichting Werkgroep Archeologie Regio Staphorst (SWARS) gelegenheid krijgen tot het doen van waarnemingen tijdens de werkzaamheden. De contactgegevens van de SWARS zijn: info@veldschuur.net of 038 – 477 27 37.

De implementatie van dit advies is in handen van de gemeente Staphorst, hierin vertegenwoordigd door de archeologisch adviseur van de gemeente, mevrouw M. Nieuwenhuis (Het Oversticht).

Mochten bij graafwerkzaamheden onverhoopt toch archeologische resten worden aangetroffen, dan geldt conform de Erfgoedwet (art. 5.10) een meldingsplicht. Dit kan bij Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (033 421 74 56) of via de website: www.cultureelerfgoed.nl/contact.

Literatuur

Bongers, J.M.G., 2012: *Rouveen, Oude Rijksweg achter 305 (Gemeente Staphorst, Ov.) Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek*. Steekproefrapport 2012-02-04Z.

Boshoven, E.H./Tebbens, L.A./Buesink, A./Geerts, B./Tump, M./Willems, J.M.J., 2011: *Archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart, Gemeente Staphorst*, Deventer. BAAC-rapport V-08.0486.

Spoelstra, A., 2011: *Archeologisch bureau- en booronderzoek Hulpensteinweg te Rouveen, gemeente Staphorst (OV)*. MUG-publicatie 2011-45.

Archeologische databases/internetbronnen

ArchisIII

www.boorstaten.nl

www.topotijdreis.nl

www.hisgis.nl

www.grondwatertools.nl

www.kadastralekaart.com

Gebruikte kaarten

Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN2), nauwkeurigheid Z-waarde <= 5 cm. Bron: www.ahn.nl. Geraadpleegd op 9-10-2019

Beleidskaart. Bron: gemeente Staphorst. Geraadpleegd op 9-10-2019

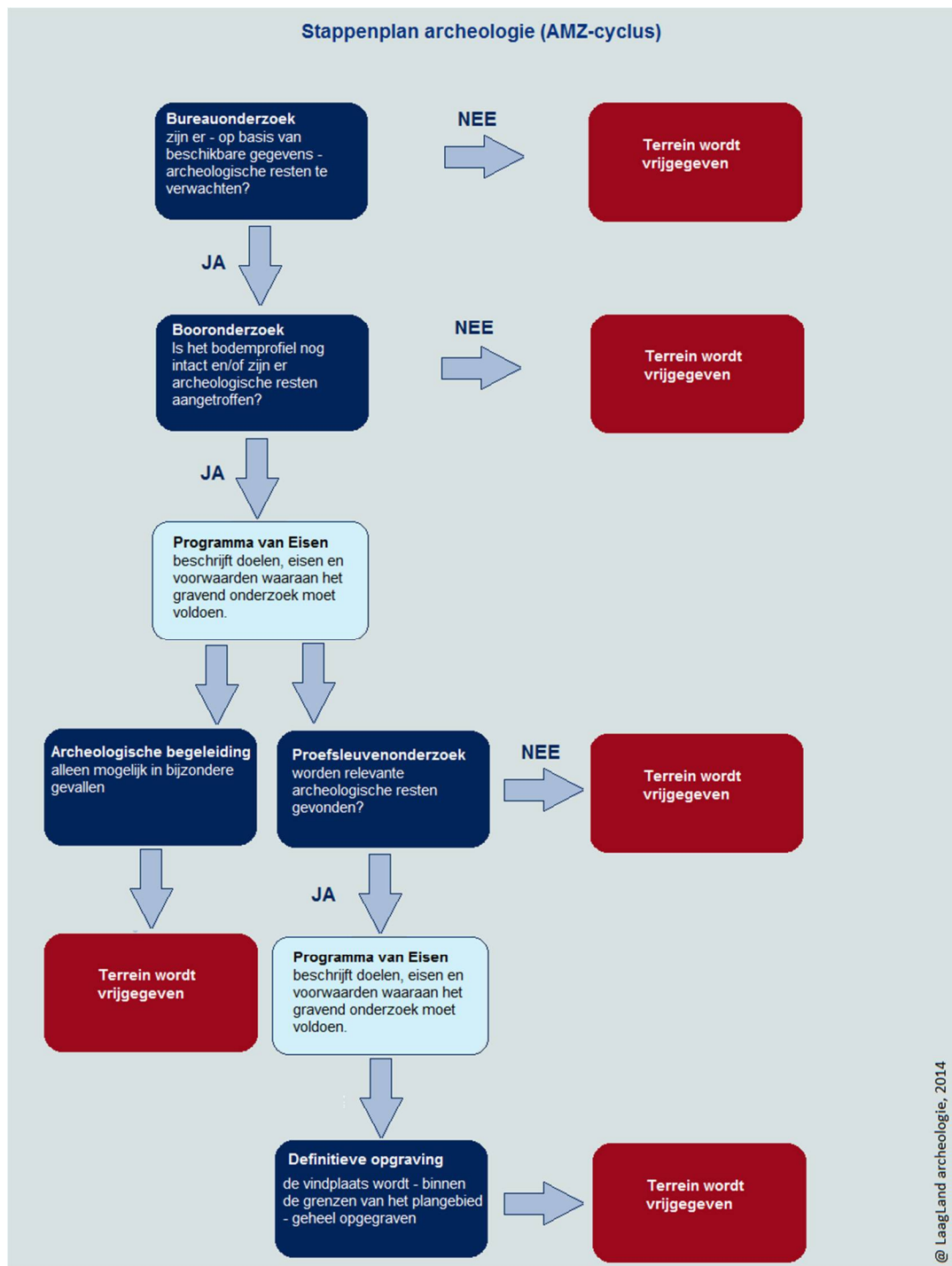
Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Bron: www.pdok.nl. Geraadpleegd op 9-10-2019

Verwachtingskaart. Bron: gemeente Staphorst. Geraadpleegd op 9-10-2019

Kaart waarnemingen, AMK-terreinen en onderzoeksmeldingen. Bron: www.zoeken.cultureelerfgoed.nl. Geraadpleegd op 9-10-2019

Vos, P. & S. de Vries, 2013. 2e Generatie paleogeografische kaarten van Nederland (versie 2.0), Deltares, Utrecht. Op 21 juli 2017 gedownload van www.archeologieinnederland.nl

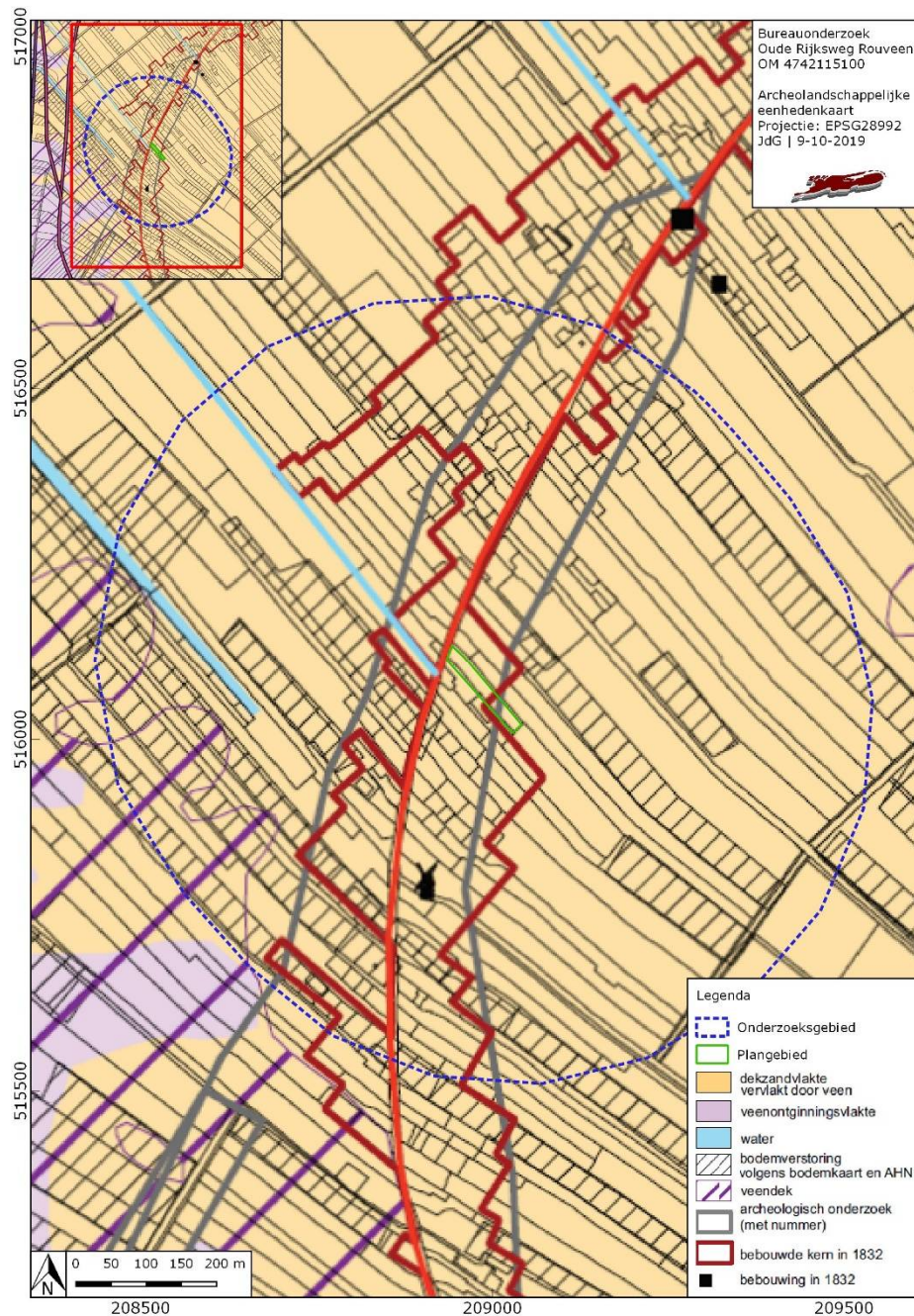
BIJLAGE 1 AMZ-CYCLUS

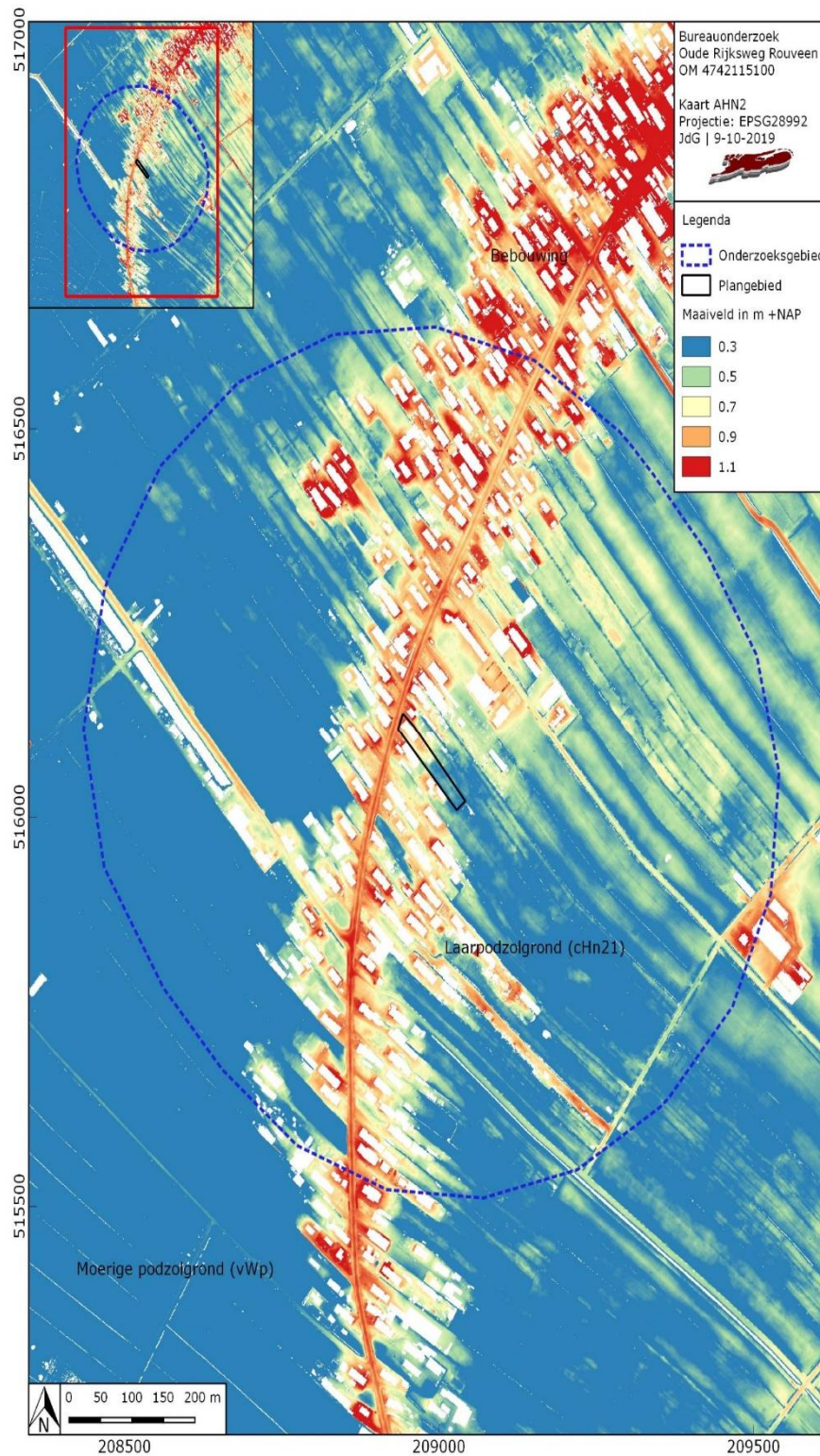
BIJLAGE 2 ARCHEOLOGISCHE PERIODEN

Archeologische perioden			Datering	
Nieuwe tijd		C	-1795	
		B	-1650	
		A	-1500	
Middeleeuwen		Laat	-1250	
		Vol	-1050	
		vroeg	Ottoons	-900
			Karolingisch	-725
			Merovingisch	-450
Romeinse tijd		Laat	-270	
		Midden	-70 na Chr.	
		Vroeg	-15 voor Chr.	
Prehistorie	Ijzertijd	Laat	-250	
		Midden	-500	
		Vroeg	-800	
	Bronstijd	Laat	-1100	
		Midden	-1800	
		Vroeg	-2000	
	Neolithicum	Laat	-2850	
		Midden	-4200	
		Vroeg	-4900/5300	
	Mesolithicum	Laat	-6450	
		Midden	-8640	
		Vroeg	-9700	
	Paleolithicum	Jong	-35.000	
		Midden	-250.000	
		Oud		
@ Laagland Archeologie, 2014				

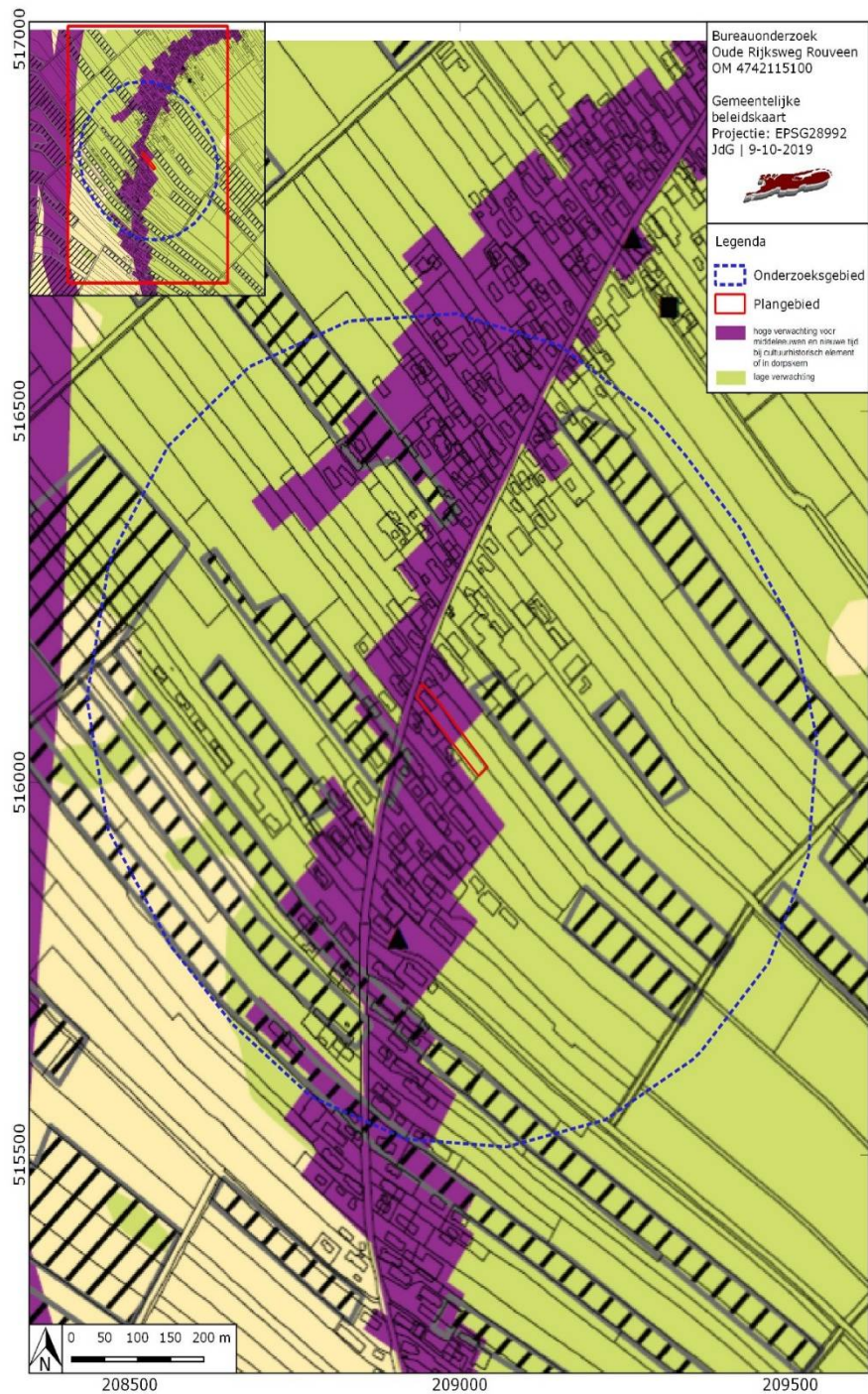
BIJLAGE 3 LANDSCHAPPELIJKE EENHEDENKAART

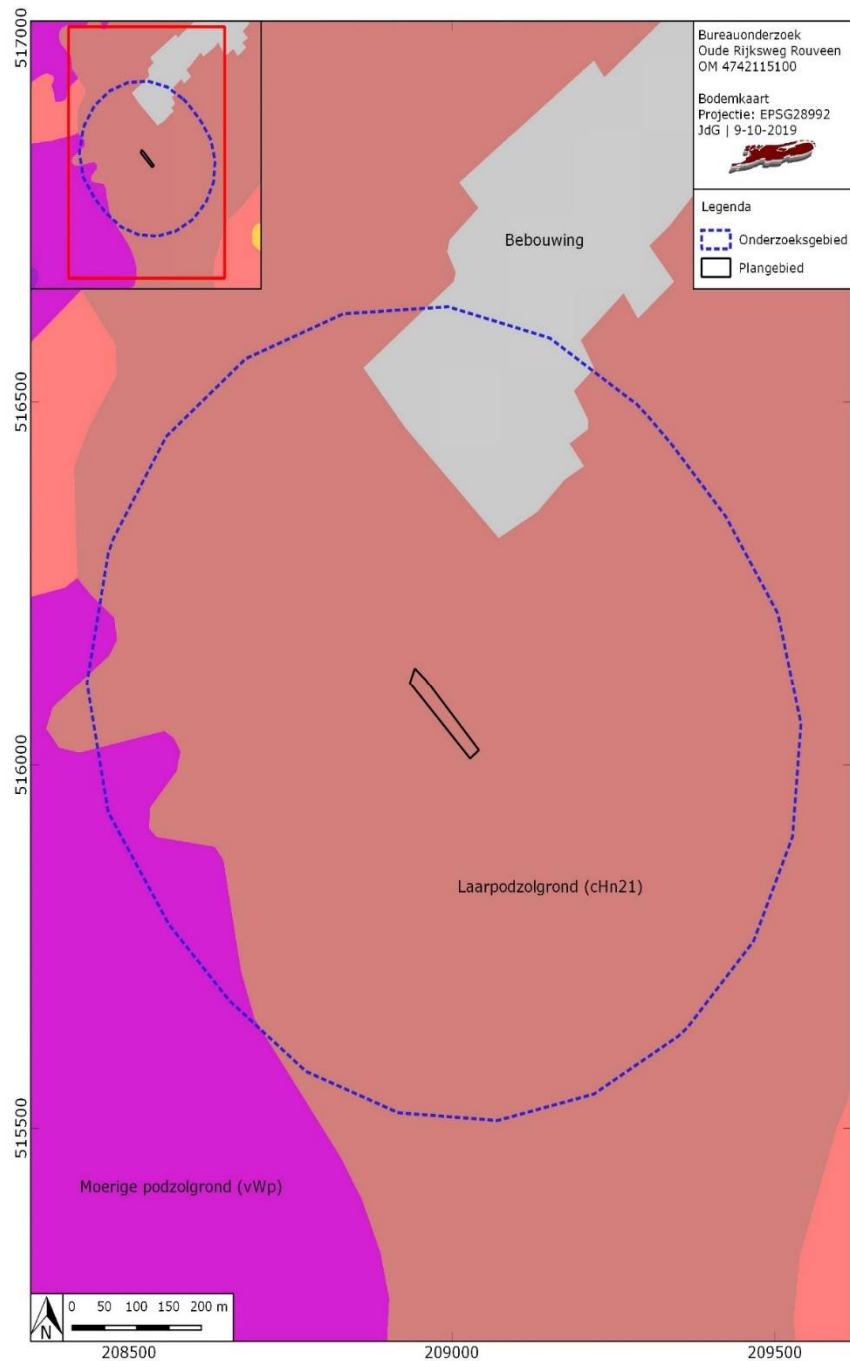
BIJLAGE 4 ACTUEEL HOOGTEBESTAND NEDERLAND

BIJLAGE 5 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTINGSKAART

BIJLAGE 6 BODEMKAART

BIJLAGE 7 WAARNEMINGEN, AMK- TERREINEN EN ONDERZOEKSMELDINGEN

